

T.C.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **23 Kasım 2020**Sayı: **26312****37217****TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim.
23 Kasım 2020

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

5 Kasım 2020 tarihli Resmî Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanan **"2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı"** doğrultusunda 2020 üretim yılına ait tarım destekleri açıklanmıştır. 2019 yılında tarımsal desteklere ilişkin 24 Ekim 2019'da yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda olduğu gibi 2020 ödemeleri de geç bir tarihte açıklanmıştır. Çiftçinin ürününü ektikten, diktikten, hasat ettikten ve hatta sattıktan sonra, o tarımsal üretim döneminde yetiştirdiği hangi ürüne ne kadar devlet desteği sağlanacağını ancak yıl biterken öğrenebilmesi tarımsal desteklerin asıl amacına uygun düşmemektedir.

Tarım sektörü ve tarımsal üretim açısından en önemli husus yüksek girdi maliyetleri ve çiftçinin bu maliyetler altında ezilmesinin önüne geçmek adına önemli bir enstrüman niteliğindeki desteklemelerin yetersizliği ve buna ilişkin hatalı uygulamalardır.

Bu durum, tarımsal desteklerin amacına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararında ifade edilen:

"Çevreye duyarlı tarımsal üretimi yaygınlaştırmak verimi ve kaliteyi yükseltmek, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği sağlamak ve tarımsal kayıtların güncel tutulması" amacıyla da örtüşmemektedir.

Salgın döneminde tarımsal üretimin değerinin arttığı yönünde gelişen bilinç ve anlayışla birlikte ülkemiz tarım sektörü de kırsal kalkınmaya yönelik yeni destekler ve yeni atılımlar beklemektedir. Tarım sektörü, tarımsal desteklerin açıklanmasında yaşanan gecikmenin, artan girdi maliyetleri, enflasyon ve yaşanan olağanüstü dönem dikkate alınarak destek ödemelerinde yapılacak makul ve anlamlı bir artışla giderilmesini beklemiştir. Fakat geçtiğimiz yıl olduğu gibi bazı destekleme ödemelerinde sınırlı oranda küçük miktarlarda artış yapılırken, tarımsal desteklerin birçoğunda değişiklik yapılmaması sürecin hayal kırıklığıyla sona ermesine sebep olmuştur.

32917

Fındık üreticisine ödenen dönüm başı 170 TL destek ödemesi de 2014 yılından bu yana hiç artırılmadan aynı şekilde devam etmektedir. Tüm girdi maliyetlerinde meydana gelen fahiş orandaki artışa rağmen 2020 yılı desteklerine ilişkin kararda herhangi bir artış yapılmaması krizin üreticinin omuzuna yükleneyeceği, acı ilacın üreticiye içirileceği biçiminde değerlendirilmektedir.

Buna ilişkin olarak:

1. Ekonomik durgunluk dönemlerinde ülke tarımına, üreticiye ve köylüye verilen desteklerin azaltılması iktidarın kriz yönetiminin bir parçası olarak mı değerlendirilmelidir?
2. Yeniden üretime hazırlanan çiftçinin masraflarının arttığı ve en çok paraya ihtiyaç duyduğu bir dönemde destek ödemelerini bekletmek tarımsal üretimi bilinçli olarak sabote etmek değil midir?
3. Tarımsal destekleme ödemelerinin hasat döneminde yapılmaması sonucu gübre ve mazot ve alan bazlı destekleme ödemelerinin üretim yerine faize ve finans sektörüne aktarılmak durumunda kaldığını biliyor musunuz? Destek ödemelerini bekletmek, geciktirmek çiftçinin vadeli, faizli alışverişe ve krediye mecbur kalmasına ve üretimden uzaklaşmasına neden olmaz mı?
4. Üretim planlaması hem de üreticinin önünü görebilme için tarım desteklerinin önceden açıklanması ve girdi maliyetlerinin göz önünde bulundurulması belirlenmesi gerekmez mi? Açıklanan, verilen tarımsal destekler hangi kriterler esas alınarak belirlenmiştir?
5. İlaç, gübre, mazot gibi girdi maliyetlerini karşılayamayan, tarım ürünleri ithalatı altında ezilen, borçlarını da ödeyemez duruma düşen üreticinin, köylünün bu koşullar altında üretime devam etmesi mümkün müdür?
6. Fındık üreticisine alan bazlı destek ödemesi 2012 yılında 150 TL, 2013 yılında 160 TL, 2014 yılında 170 TL olarak gerçekleştirilmiş, ardından günümüze kadar herhangi bir artış yapılmamıştır. Fındık üreticisine alan bazlı destek ödemesinde 6 yıldır hiçbir artış yapılmamasının nedeni nedir?
7. Yine fındık üreticisinin gübre, tarım ilaçları kalemlerinde girdi maliyetleri on yıl içinde on kat artarken aynı süre zarfında gübre, mazot desteğinin aynı kalmasının sebebini açıklayabilir misiniz?
8. Kırılgan yapıdaki tarım sektörün, mazot ve gübre desteği ödemelerinin artırılmaması ve bir de üstüne geciktirilmesi sonucu daha kırılgan hale geldiğini düşünüyor musunuz? Çiftçinin daha pahalıya üretmek durumunda kaldığı için üretimden vazgeçmesi tehlikesine yönelik hangi tedbirleri almayı düşünüyorsunuz?